

תורתנו קצו לנו. היא מאירת עינינו. היא ימליץ טוב בעדנו. ארבעה פר' ילקא

גליון זיכרון לעילוי נשמת תושבי עירו קדושי מירון שנספו בליל ל"ג בעומר תשפ"א הבחורים ישי מועלם ז"ל ויוסף יהודה לוי ז"ל

משנת חכמים
מתורגמים של רבותינו

הרחב פיך ואמלאהו
הרה"ג רבי אברהם לוגאסי שליט"א

קברו של רשב"י מגזרת עליון כמו שכתוב בקרובי אקדש כשהקב"ה לוקח את הקדושים כולם תמהים ומתפחדים וחוזרים בתשובה ובזה מתקדש שמו יתברך.

חלק נכבד ממ"ח קניני תורה להיות מוכן למתן תורה הוא המידות של בין אדם לחבירו. וגם בו להיות בן חורין אמיתי הוא ע"י תיקונם. איתא בפרקי אבות איזהו גיבור הכובש את יצרו, איזהו חכם הלומד מכל אדם, איזהו עשיר השמח בחלקו ואיזהו מכובד המכבד את הבריות והן ממש הפך ממה שנתפס אצל בני אדם שאינם בני חורין שחושבים שהכל שייך להם ומתנהגים בהתאם. ובא התנא לומר הבן חורין האמיתי הוא המתקן בעצמו. הגמרא אומרת ביבמות שנים עשר אלף זוגות תלמידים היו לו לר' עקיבא וכולם מתו בן פסח לעצרת על שלא נהגו כבוד זה בזה ותמוה כיצד על מידה של כבוד לשני נגדע דור שלם של מעתיקי השמועה, אלא שמכיוון שלא נהגו כבוד זה בזה היה חסרון באדם עצמו כמו שראיתי בספר הארת דרך שהקב"ה נקרא מלך הכבוד וביאר המהר"ל שחולק כבוד ליראיו. אדם שיש לו מכובדות רואה את הטוב בשני בכל מצב מה שאין כן אדם שרואה רק את עצמו, ובשני רואה את השלילי וכשיש ויכוח בין השנים כל אחד מחפש את השלילי שבשני וזהו חסרון בגופו של האדם ואינו בן חורין וראוי לקדושת התורה.

ואותם מ"ח קנינים הם העושים את האדם בן חורין וכלי קיבול רחב ופתוח ואז מתקיים בו הפסוק הרחב פיך ואמלאהו.

(כה"ל) על הפסוק את כספך לא תתן לו בנשך ומרבית לא תתן אכלך כתב וז"ל: כאן פירש מהו הנשך והתרבית אשר מחשיכים אורו את כספך הם הדברים שאדם כוסף בעוה"ז לדברים הנדמים לא תתן לו בנשך כי כשאדם משלים תאוות נפשו הבהמית הוא מטעים רוחו מכיסופיו הוא נשך בזה ומטיל בו ארס החטא. ובמרבית לא תתן אכלך פירוש אפילו אכלך שהוא דבר שהורשתה לאכול לא תרבה בו כי כשהאדם הולך אחר גרונו ויטה גבול התאוה שבו למותרות בזה יחשיך אור הנפש **כי כשזה קם זה נופל**, שמתרבה תאבון המורגש מתמעט תאבון הרוחני והוא מאמר הכתוב צדיק אוכל לשובע נפשו, ולא להנאת ההרגש עכ"ל.

ובשבוע הבא הבעל"ט חל הילולת הקדוש רשב"י זיע"א עם השגות נשגבות אחר פרישות מהעוה"ז בתכלית הפרישות והתקיימו הוא ובנו רק בנס החרוב והמעייך. וראיתי שואלים כיצד קדוש עליון כמוהו כמעט בכל מקום בש"ס אין הלכה כמוהו ותרצו כאן קודם מערה כאן לאחר מערה. וכמשה רבינו שנאמר עליו מחציו ולמעלה אלוקים ונרמז שמו של רשב"י בעניין משה רבינו על הפסוק בתהילים עלית למרום שבת שבי - שבי ר"ת של רשב"י. כמוכן שאלו השגות נשגבות ונעלמות עברינו אבל הכיוון והדרך וכמו שכתבנו לעיל בשם האור החיים הקדוש כשזה קם זה נופל.

ומדי דברינו בו זכור נזכור את שני יקרינו בני יישובינו הקדושים יוסף יהודה וישי זצ"ל שנקטפו באיכם על

לא נטלו מאיתנו, אבל בשעבוד מצרים לא היה שום סממן של חרות אלא שיעבוד גמור הפיזי והרוחני לפרעה ולמצרים עד שירדו למ"ט שערי טומאה. ועל כן נקרא זמן חרותינו אף שהיינו בעוד גלויות מכל מקום מיציאת מצרים היינו בני חורין בדעת וברוח כיצד לעמוד בכח רוחני גם במצבים הקשים. בנוהג שבעולם כשעבד או אסיר יוצא משיעבודו ומרגיש את החופש מבין שהחופש הוא למלאת רצונותיו ותאוותיו שהיו חסרים בימי שיעבודו והוא נמשך אחריהם ומוסיף והולך עד שנמכר לחופש המדומה שלו ולאחר זמן קצר מוצא את עצמו שוב עבד, דהיינו לכל תאוותיו ומידותיו הרעות שהתנהג בהם בחופש המדומה והולך ויורד עד ששוב נטלה דעתו ממנו וחזר להיות עבד. והקב"ה ברחמיו וזכות אבותינו הוציאנו ממצרים כדי שנהיה בני חורין אמיתים מכל שיעבוד ומיושבים ברוחנינו ובדעתנו ולכן ציונו להיות לו לעבדים לקיים את חוקיו ומשפטיו והעסק בתורה והקב"ה קרא לזה חיים כמו שכתוב ראה נתתי לפניך היום את החיים וכו' ואמרו חז"ל אין לך בני חורין אלא מי שעוסק בתורה. והתורה אינה נמצאת אלא באדם שהוא בן חורין מכל חמדות ותאוות וסקרנות עניני העוה"ז וכל שיעבוד של האדם לעוה"ז הוא על חשבון מתן תורה לו. מתן תורה אינה ידיעה שטחית ואפילו בהבנה כשאר חכמות העולם אלא שנהפך לאיש קדוש וטוהר וזה רק ע"י נתינה מהקב"ה ואין נתינה זו שוכנת במקום שהגשמיות נמצאת.

ובאור החיים הקדוש בפרשתנו

דועים דברי הרמב"ן בפרשת אמור (ויקרא כג"ל) וז"ל וציווה בחג המצות שבעת ימים בקדושה לפניהם ואחריהם כי כולם קדושים ובתוכם ה' ומנה ממנו תשעה וארבעים יום שבעה שבועות כימי עולם וקידש יום שמיני כשמיני של חג והימים הספורים בינתיים כחולו של מועד בין הראשון והשמיני בחג והוא יום מתן תורה שהראם בו את אשו הגדולה ודבריו שמעו מתוך האש. ולכן יקראו רבותינו ז"ל בכל מקום חג השבועות עצרת כי הוא כיום שמיני של חג שקראהו כן, ושמיני הוא בפני עצמו ותשלומין דראשון כי הוא אצילות הראשונים לא אחדות שלהם. כמו שבשמיני עצרת הוא בפני עצמו ואצילות הראשונים שהוא היום הנשגב והגבוה מהימים שלפניו כן חג השבועות הוא אצילות ממ"ט הימים שקדמו לו. והימים שביניהם אינם בפני עצמם אלא הם כחולו של מועד ועצרת היא ותשלומים דראשון. וביאורו שמיציאת מצרים שהיא זמן חרותנו ועד מעמד הר סיני הוא רצף אחד של השתלמות ליום העצרת. וכך כתב ר' צדוק הכהן מלובלין זצ"ל בספרו צדקת הצדיק ראשית כניסת האדם לעבודת ה' צריך להיות בחיפזון כמו שמצינו בפסח מצרים שהתחלה הוא לנקות עצמו מכל תאוות העולם ואח"כ שוב ילך במתינות ולאט כדן פסח דורות.

שיעבוד מצרים היה שיעבוד שלא היה כמותו בשום גלות אחרת בכל הגלויות אף שהיו גזירות ושמדות, מכל מקום את הרוח וחירות הדעת

"צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת" הרה"ג רבי יעקב ישראל בייפוס

תפקידנו בזו השעה!

ה"ספורנו" אומר בעקבות דברי הפסוק "והארץ לא תימכר לצמיתות - כי לי הארץ!" שא"י אינה נכללת במה שנאמר בתהלים (קטו) "והארץ נתן לבני אדם". שכן דוד המלך מתייחס שם רק לחלוקת ארצות העולם בין האומות, אבל ארץ ישראל נשארת נחלת ה' לעולם.

מקשה מרן הרב שך זצ"ל בספרו "מראש אמנה", הרי ארץ ישראל ניתנה לאברהם אבינו, והיא לנו ירושה מאבותינו, מדוע, אם כן, אומר ה"ספורנו" שהיא נשארה נחלת ה' לעולם?

יישוב הדברים נושא עמו ידיעה חשובה עד מאד, שיש לה השלכה רבתי למצבנו כיום ולתפקיד הגדול והחשוב שנועד לנו. כוונת ה"ספורנו" לומר שאחזיתנו בא"י אינה אחיזה מוחלטת! לפי שאין א"י שייכת לעם ישראל, כפי ששאר הארצות שייכות לעמים היושבים עליהן. אלא אחזיתנו בא"י, מותנית במעשינו כאשר אנו יושבים בה. אמנם היא ירושה לנו, אבל זכותנו לממש את בעלותנו עליה, היא אך ורק בזכות המעשים עפ"י ציווי התורה! תפיסת הארץ לכשעצמה ע"י כיבושה בכת, אינה מבטיחה כלל שנישאר בה.

אלא הכלל הוא - "אם שמוע תשמעו", אז "ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה" וגו'. אבל אם ח"ו "יפתה לבבכם, וסרתם" וגו', או-אז - "ואבדתם מהרה מעל הארץ הטובה".

ומכאן לאחזיתנו הגדולה. אומר מרן זצ"ל: אלה שיודעים את אמיתת היסוד הזה, מוטלת עליהם אחריות כבדה להרבות זכויות למען קיומו של כלל ישראל. לפי שאף המיעוט יכול בריבוי מעשיו הטובים, להציל את הכלל כולו.

הזכיה בתורה - רק ע"י יגיעה ויתור על העוה"ז

"כי לי בני ישראל עבדים, עבדי הם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים". פסוק זה מבטא את הקשר שבין יציאת מצרים להיותנו עבדי ה'. שם במצרים הורגלנו לוותר על ענייני העוה"ז, ולרכוש את מידת ההסתפקות במועט. וזה הכשיר אותנו להיות עבדי ה', אומר הגר"א קוטלר זצ"ל בספרו "משנת רבי אהרן".

זוהי הסיבה מדוע מי שלא הצטער בשעבוד מצרים, כגון יתרו, לא יכל להשתתף בקבלת התורה. הביאור בזה הוא שבכל דבר שקונים, יש צורך לשלם כפי חשיבותו. כך גם לגבי לימוד

התורה הנקנית במ"ח קנינים וביגיעה רבה תוך כדי ויתור ומיעוט עניני העוה"ז כמו שאמרו חז"ל "ומדבר מתנה" - כיון שעושה אדם את עצמו כמדבר שהוא מופקר לכל - תורה ניתנת לו במתנה.

לפיכך יתרו שישב בשלוה, ולא היה בשיעבוד מצרים ולכן גם לא הורגל לויתור ולמיעוט בעניני העוה"ז, לא הורשה להשתתף עם ישראל בשמחת קבלת התורה.

מי הם הצדיקים המבורכים?

רש"י מפרש "ואכלתם לשובע" - "אף בתוך המעיים תהיה בו ברכה". ניתן לראות בדבריו הקדושים, ידיעה שעלינו להשרישה בנפשנו ובנפש כל בני דורנו המבקשים לחיות חיי תורה ראויים לשמם. וזה עפ"י דברי הגר"י גולדווסר שליט"א בספרו "צרופה אמרתך".

הגמ' בסנהדרין (צד): אומרת: "א"ר יוחנן: מאי דכתיב 'מארת ה' בבית רשע ונוח צדיקים יבורך?' 'מארת ה' בבית רשע' זה פקח בן רמליהו שהיה אוכל ארבעים סאה גולות בקינוח סעודה (פרש"י:

לקחה של תורה

נקודות מסר לשולחן שבת

שלא שבע מכל מה שהיה אוכל). 'ונוה צדיקים יבורך' - זה חזקי' מלך יהודה שהיה אוכל ליטרא ירק בסעודה".

הבה נראה כיצד המבט שלנו הפוך מכפי שהיה צריך להיות. אנו היינו מתפעלים מהשפע והריבוי בארמונו של פקח בן רמליהו, אשר הקינוח לבדו היה מרשים כ"כ, ק"ו הסעודה עצמה. ואילו מסעודה דלה של עלים בודדים של ירק, היינו רק מתעוררים לחמול על הדלים. אך האמת היא הפוכה מזה! מה מאד אומלל זה שזקוק לריבוי עצום של עושר, כדי להשביע את רעבונו לגשמיות. וכמה מאושר ומבורך זה שדי לו בביקתה עלובה וקב חרובים כדי לשבוע!!

והרי זה דבר פשוט, מה בין ליסטים המאלצנו לעמול קשה כדי להעלות לו מס, לבין הגוף המגושם התובע מאתנו את מילוי צרכיו. הרי הגוף אינו האדם עצמו! על כן מי שחמורו תובע ממנו להקריב עבורו ולשלם במיטב - הוא מקולל. ולעומתו זה שחמורו מסתפק במועט ומניח לו - הוא מבורך.

להערות: good7080@gmail.com

משנת הדרף

האריות והערות על הדרף היומי

כמה הערות על הדרף יבמות סא-סו

הרה"ג רבי נחמיה וואלך

א. משה מיעט או הרבה שכניה? - סו. טו.

שלשה דברים עשה משה מדעתו, פירש מן האשה, והסכימה דעתו לדעת המקום. מדוע פירש מאשתו? משום שכניה. ואסור לכל אדם לעשות כן. כך ברש"י. ולכאורה, ראש דבריו של רש"י מובנים, שכיון שה' דיבר אליו פה אל פה, לכן, משום כבוד שכניה, פירש מן האשה. אך מהו זה האיסור ש'אסור כל אדם לעשות כן, היכן נאמר איסור לנביא המדבר עם השכניה, לפרוש מאשתו לכבוד השכניה?

אכן, שני דפים לקמן כבר נמצאת התשובה. ת"ר ובנחה יאמר רבבות אלפי ישראל - מלמד שאין שכניה שורה על פחות משני אלפים ושני רבבות מישראל, ואף אם יחסר רק אחד בלבד. נמצא זה שלא עוסק בפריה ורביה גורם לשכניה שתסתלק מישראל.

הרי, איסור מפורש לפרוש מן האשה, משום שמבטל פריה ורביה וממעט השכניה, כי אפשר

שמחמתו יחסר יהודי אחד לעשרים ושנים אלף, ואז חלילה מסתלקת שכניה. ממילא מבואר האיסור למשה, שהוא מיניה וביה, דמחמת מה פירש - משום שכניה המדברת עמו. אדרבה. משום שכניה אסור לפרוש, כדי שלא תסתלק!

לכן, היה צריך בזה דעת המקום של 'אתה פה עמוד עמדי' - שהסכימה דעת המקום עמו, למרות שלכל אדם זה אסור. ודברי רש"י חן.

על פי זה מבואר הא שדיברו מרים ואהרן במשה על האשה הכושית אשר לקח, דזה גופה היתה טענתם, שאמרו 'הרק אך במשה דיבר ה', מהו זה שמשא פירש מהאשה הכושית שלקח מחמת כבוד השכניה המדברת עמו - הלא גם בנו דיבר, הרי גם אנו נביאים, ולא פרשנו, משום שהפרישה עצמה היא מיעוט שכניה. על כך השיב להם ה' - פה אל פה אדבר בו! הדיבור עם משה הוא באספקלריא אחרת גבוהה יותר,

המשך בעמ' 8 <<<

י"ל ע"י
משנתה של תורה - רכסים ©
054-846-8706
Mishnatar@gmail.com
153-4-653-1557

לרפואת

יוסף משה בן אורה
יצחק בן תמר
בתושח"י

זמני היום - לאופק רכסים

10:18	ס"ז תפילה	19:00	הדלקת נרות
12:36	חצות	05:41	בן החמה
19:30	שקיעה	08:17	סוקל"ש: מג"א
20:11	צאת שב"ק וי"ט	08:27	מג"א - 72
20:43	ר"ת	09:09	ג"א

זכנו לקבל שבתות מתוך רוב בריאות ושמחה

לקוחות כללית ברכסים, לשירותכם מוקד שבת מרפאות סביון, רח' סביון 40 טל': 04-6641025

שעות פעילות

ליל שבת 20:00-18:00 | שבת 12:00-8:00

לשירותכם, מנהל קשרי קהילה ברכסים:
הרב דני בוקובזה 054-8457898

בס"ד

משנת המיסור
מאיצור של מן המשגח זצוק"ל

אש האהבה בין קב"ה לישראל ובין ישראל לקב"ה
מנן רבי דב יפה זצוק"ל

ושל ישראל להקב"ה. א"כ מעתה נתבונן אם ד' אוהב אותנו, אז גם את התורה שהוא נתן לנו זה מתוך אהבתו אותנו, א"כ עד כמה נדרש מאיתנו 'עבדו את ד' בשמחה'. גם כשרואים את המדורה צריך גם להתעורר ולרצות לזכות לאש התורה שהרי התורה היא אש, וכמו שכתוב 'הלא כה דברי כאש נאם ה'.

נסיעה לציין

בעבר הגדולים התנגדו לנסיעה בל"ג בעומר לציין הרשב"י, רבי אליהו לאפיאן זצ"ל היה אומר, כי רשב"י 'בורח' ביום זה מן המערה, מפני הפריצות שהייתה, אולם יתכן היום שאיכשר דרא והדברים נראים אחרת ואי אפשר כבר להתנגד, מפני שהוכשרו הדרכים לשם, אבל כל אחד צריך להתבונן בעצמו כיצד יהיה מצבו קודם הנסיעה, לאחר הנסיעה ובזמן הנסיעה, הנסיעה צריכה לעורר חיזוק ולא ח"ו רפיון.

שלא נפסיד את האפשרויות המסוגלות שבידם זה.

טעמים למדורת לג' בעומר

נשתרש המנהג בישראל להדליק מדורת אש בליל ל"ג בעומר, ויש בזה כמה טעמים, אחד מהם הוא כדי לרמז על אש התורה - שנגלתה לנו ביום זה, וכמו שכתוב באיזרא רבה שבשעה שרשב"י נסתלק היתה אש סביבותיו, כיון שגילה זאת סודות התורה טמירים ועמוקים..

טעם נוסף, כיון שבזוה"ק כתוב במיוחד על אש האהבה שהקב"ה אוהב את ישראל, בזוה"ק כותב באחד המקומות כי אם אדם היה יודע עד כמה שהקב"ה אוהב את עמו, היה שואג כארי ורץ אחריו, ואותה אהבה קיימת לעולם, כפי שאומרים אהבת עולם, ועל ידי המדורה אנו באים לרמז על אש האהבה של הקב"ה לישראל

לע"נ קדושי מירון זצוק"ל

"עובד ה' שנפטר ומצדו היה מוכן לעבוד את בוראו הלאה והלאה, יקבל שכר כאילו עבד הרבה שנים".

שמחת ל"ג בעומר

לכאורה יש לעיין, מדוע יום פטירת רבי שמעון בר יוחאי, נוהגים בו שמחה, בשו"ע כתוב שאין אומרים בו תחנון, וכן ביום זה הותרו איסורי הספירה, הרי לכאורה יום פטירה אינו יום של שמחה, ואמנם י"א שרשב"י ביקש זאת, אך מה הטעם שהוא ביקש כך, אלא ההסבר, מפני שביום שהוא נפטר, גילה הרבה רזים וסודות מהתורה, ועי"ז היה תיקונים גדולים בכל העולמות, ועל כך היא שמחתנו ביום הזה, על סודות התורה שנתגלו.

פנימיות התורה

כשאנו לומדים סוגייה ואח"כ שומעים על זה שייעור, הלא אנו רואים שיש בזה הרבה יותר ממה שלמדנו, כך זה גם בכל התורה הק', וכפי שכתוב בזוה"ק, שכשם שלאדם יש גוף ונשמה, כך גם בתורה יש את גוף התורה שהוא בבחינת לבוש התורה ויש את התוכן הפנימי של התורה, שהוא בבחינת נשמת התורה, ובזכות שאנו עוסקים בלבוש התורה בעוה"ז נזכה לעתיד לבוא להבין אף את נשמת התורה.

אגב, יש מרמזים שזהו הטעם שבשבת אנו מקדשים על היין, לרמז על פנימיות התורה, כי כמו שבענבים, יש את הענב בעצמו, אך בתוכו אגור המשובח ממנו, שזהו היין שברכתו חשובה מהעינב בעצמו, כך לעתיד לבוא מבקשים אנו, שלעתיד לבוא שנוזכה ליינה של תורה שזה הפנימיות של התורה.

באמת, עלינו לרצות ולשאוף לדעת שבמשך הזמן נדע גם את נשמת התורה, כי התפקיד שלנו זה לא רק לדעת את כל התורה הנגלית, אלא גם את תורת הנסתר. ההבדל בין מי שיודע סתרי תורה למי שאינו יודע, זה כשני אנשים שונים. רק כמובן השאלה היא מתי, לכל זמן ועת, אך ברור שבתחילה ישנם דברים הקודמים לכך. על רבינו החפץ חיים מסופר, שבכל שבת היה לומד בספר הזוה"ק, את החלקים שהם בבחינת מדרש הפסוקים ולא את חלקי הסוד.

יום של קירבה

ביום זה אפשר במיוחד להתעלות ולזכות לקרבת ה', להשיג את מעלות התורה וחיזוק בעבודת ה'. במיוחד אפשר לבקש בו לזכות לכל חלקנו בתורה, שנוזכה בידיעת סודות התורה. אם כן עד כמה חשוב שנשתדל לנצל כל רגע ורגע ביום הזה, להתקרבות אל ה' בתפילה ובלימוד התורה הק'. אחד הצדיקים אמר, שהוא יום שבו קל יותר לשוב בתשובה, על כן חשוב

אלינא דהלכתא
נידוני הלכה לעורר הפעניים

קיפול הטלית במוצאי שבת
הרב ישראל ארלנר

התעסקות במצוה

במ"ב [סי' רצ"ט סוף סק"מ] הביא שמהרי"ל [הלכות שבת עמ' רכ"ג] היה מקפל הטלית שלו בכל מוצאי שבת כדי להתעסק במצוה מיד בתחילת השבוע, והיינו לפי מה שפסק המ"ב בסימן ש"ב [סי' י"ג] שאסור לקפל הטלית בשבת כרגיל, א"כ יש לקפלה במוצ"ש.

ובמגן אברהם [רי"ש סי' ש'] הביא את המהרי"ל והוסיף 'שכן נהגו אנשי ציפורי'. וביאר בסידור היעב"ץ [עמ' תתל"ז] שכוונתו לדברי הגמרא [ברכות נ"ג.] שבציפורי היו מגמרים את בגדיהם מיד במוצ"ש ומצניעים אותם ועשו כן משום הכנה לשבת הבאה. ומכאן יצא המנהג לקפל הטלית במוצ"ש להכינה לשבת הבאה.

ובשו"ת משנת יוסף [ח"י"א סי' ס"ה] יישב לפי"ז קושיה אחרת. מדוע כתב המהרי"ל שהקיפול הוא בכדי להתחיל השבוע במצוה, והלא מיד במוצ"ש יש מצוה של ק"ש מדאורייתא ומצות הבדלה, ובכלל יותר טוב היה לשבת וללמוד מיד במוצ"ש דת"ת כנגד כולם. והשיב כנ"ל דכאן ענין המצוה הוא כלפי מצות הכנה לשבת הבאה, דמכיון שהטלית היתה מקומטת וכעת מקפלה ומכינה לשבת הבאה, חשיב מצוה.

ועוד נשאל בספר חקי חיים [או"ח סי' מ"ב], איזה מצוה יש בקיפול הטלית? והשיב בדוחק דיש בזה הידור מצוה ד'זה אלי ואנוהו', דעי"ש שמקפלה לא תהא מקומטת, עיי"ש.

סכנה!

בכף החיים [פלאגי סי' ל"ב סק"י"ז] כתב שבמוצ"ש יקפל טליתו מיד לפי שהוא סכנה אם אינו מקפלו שהקליפות מתדבקים בטלית. ואם שכח ולא קיפלו במוצ"ש אזי למחרת ינער אותה

מכל צד לארץ.

אריכות ימים לאשתו

בספר טעמי המנהגים [ענייני אישות סי' תקמ"ז קונטרס אחרון סק"ן] מי שרוצה שאשתו תאריך ימים יקפל הטלית במוצ"ש והטעם שכיון שנהוג שהאשה מביאה טלית לחתן, א"כ בזה ששומר עליה ומקפיד לקפלה מיד במוצ"ש מראה בזה שאינו מצפה לטלית אחרת שתביא לו אשה אחרת ח"ו.

לקפל בעצמו ולא ע"י שליח

לפי הטעם שהקיפול הוא בכדי להתעסק מיד במצוה וכן לשאר הטעמים הנ"ל, לכאורה כל ענין הקיפול הוא דוקא בעושה זאת בעצמו ולא ע"י שליח. וכ"כ הכף החיים [פלאגי סי' י"ד ס"ק כ"ו].

ובאמת כבר נמצא בנן איש חי [שנה א' פרשת נח ס"ק ט"ז] שבכל יום יקפל אדם טליתו בעצמו ולא ע"י שליח כי הוא קשה למזל.

מתי יקפול?

בליקוטי מהרי"ח [שבת ח"ב עמ' פ"ו] כתב דמדברי המגן אברהם שהביא זאת לאחר דיני הבדלה, משמע שיש לקפל לאחר הבדלה. וכן נהגו החזו"א [דינים והנהגות פ"א סי' ח"ח] והגרי"ש אלישיב [הלכות איש עמ' קי"ג].

ובסידור היעב"ץ [עמ' תתל"ז] כתב שאם הבדיל בתפילה רשאי לקפל הטלית אף קודם הבדלה.

שלום בית

מנן הגרא"ל שטיינמן [כאיל תערוג הלכה, עמ' ת"ח] אמר פעם בדרך צחות, 'אומרים בשם אחד האדמורי"ם שיש סגולה לשלום בית לקפל את הטלית במוצ"ש, ואני אומר שהסגולה לשלום בית, היא לקפל את השרוולים ולעזור'.

דברים לזכרו של הבה"ח ישי מועלם ז"ל

מאת אביו הרב ליאור מאיר מועלם שליט"א

נפשות אלו, שנתעלו יחד עם רשב"י, וזכו להכנס למתיבתא דרשב"י בעולם העליון. וזהו בקרובי אקדש, מעין יום חנוכת המשכן. **כן הכא יום עליה מיוחד לנשמתו של רשב"י,** עליה ממדרגת אדם, ואלו המ"ה זכו מאוד **מאוד לעלות עמו,** אשרם ואשרי חלקם. וזהו בפנימיות.

אולם בחיצוניות כנגדו, יש שער הנו"ן של הטומאה, שהוא בקדושה - שער הנו"ן דקדושה למעלה מצורת אדם, ובטומאה למטה מצורת אדם, ולשם נפל העולם.

רח"ל אף מקום הקודש, אתרא קדישא מירון, נכנסים לשם בכל יום **כלים אלו של שער הנו"ן** ואף

היה עונג להביט ולראות באיזה רצינות ודביקות היה מתפלל, היה מספיק לי להביט עליו שבריר שניה וכבר הייתי מתרגש עד דמעות ממש.

גם בתפילת מוסף של שנה זו התשפ"ב סובבתי את ראשי כהרגלי וחפשתי את שאהבה נפשי... בקשתיו ולא מצאתיו קראתי ולא ענני, יאר ה' פניו אלי **וינחמני** ימחה דמעה מעל פני **ויענני**.

ב. שבחו של מקום

ואם בשבחו של מקום באתי **לדבר**, להגדיל כבודו ושמו **לפאר**.

במקום בדרך חדשה **לצעוד**, טוב שאביא מדברי רב סעדיה גאון ובטחוני שלא **אמעוד**.

כל הקורא, מיד יחשוק **ויחמוד**, לעבוד את ה' יתברך במאד **מאד**.

וז"ל "ואם אפיק שבח כמימי הים וארחיב פי בשיר כחללו של עולם, ועל משמרתי אעמודה כארזי לבנון, ואתיציבה על מצור כתבור וחרמון או אפרשה כנפי ככנפי נשרים, אשא עיני תמיד ככוכבי השמים, וארימה קול כאיל תערוג על אפיקי מים, ואכרעה על ברכיי כל ימי חיי, ואדדה כל שנותי כמספר השנים אשר נתת לי ה', לא אשיג אחת מיני אלף מגמול הטוב החסד והרחמים אשר עשית עמדי עד היום הזה" עכ"ל.

ואם בשבחך כבר אני **מספר** עוד אוסיף ואעיז פני **לדבר** מדברי הגאון בסוף **תפילתו** ישמע ה' קולנו ויראנו **בישועתו**.

וז"ל "נחמני ה' אלקי על כל הצרות אשר צפו על ראשי אשר עברו בישועתך ובצדקותיך וברצונך ובאור פניך, כי צמא אנכי לרחמיך כארץ עייפה למים והשמיעני ששון ושמחה ותגלגנה עצמות אשר דכית והשכיניני בטח ושאנן מפחד רעה ושמרני ועזרני ובצל כנפיך תסתירני ולא אירא רע כי אתה עמדי".

ג. מדברי רבותינו הצדיקים

בחרתי להביא דווקא מכתב שהתגלגל לידי בימים האחרונים ממש, **מהגאון הצדיק הרב איתמר שוורץ שליט"א** בענין האסון במירון.

במכתב נשאל הרב שליט"א א. במה להתחזק? ב. איך האסון הזה נכנס בתהליך כללי של, גלות / גאולה. כללית / פרטית - נפשית? ג. מה אפשר לומר לבחור שהיה במירון וראה את האסון?
וזה לשון תשובתו:

א. כל דבר בבריאה מורכב מחיצוניות ופנימיות. כן הדבר הזה.

על רשב"י נאמר נעשה "אדם" נאמר בעבורך. אדם גימט מ"ה, כנודע. אולם כבר אמרו חז"ל בהמוכר את הספינה (ב"ב ע"ה ע"ב) שעתידין צדיקים שיקראו ע"ש בוראם. ומעין זה כבר בעוה"ז יש דוגמתו, והוא רשב"י שעליו אמרו בזה"ק, את פני האדון ה', דא רשב"י.

עיקר אור זה הוא אור אחרית הימים, אור הכתר, שהוא הממוצע בין המאציל לנאצל, ומחברם כביכול.

ועתה כאשר מאיר אור זה, ובפרט ביום הילולא דרשב"י, נעשה עליה לנעשה "אדם", וזהו **מ"ה**

כבר מרגע בו נתבקשתי לכתוב **מאמר**, על אותו היום המר ו**נממה**, על ישי ז"ל ועל מה **שנגזר**.

עלו בלבי הרהורים מה לכתוב **ולומר**, ומה יהיה לתועלת ולזכותו של **נפטר**.

האם לספר בשבחו ומעשיו **הטובים**, מהם יראו וילמדו, בנים - הורים **ומורים**.

או שמא בשבחו של מקום **לדבר** על כל חסדיו ותהילתו **לספר** להרבות אמרים ואמונתו **לגבר**.

או אולי ללקט מדברי רבנים **צדיקים**, מדברים שנכתבו על ידיהם או תלמידים **להוקים**.

ונמצאתי נבוך במשעול **הכרמים**, לא ידעתי במה לאחוז וקולי **להרים**.

אמרת אדבר בקצרה בכל אחד **הצדדים**, ובתנאי שיהיה לנחת לפני שוכן **מרומים**.

א. מעשיו הטובים

בכל שנה בליל ראש השנה הנהגנו בביתנו בל"ג להניח מכתב אישי אחרי הקידוש לפני כל אחד מבני הבית (הבנים והבנות). מכתב המותאם אישית לכל אחד **לפי עניינו, מצבו - ומעלותיו**, המיוחדות רק לו. (ואף לקוראו בקול רם)

אציג בפניכם המכתב שהנחנו על השולחן לפני **בנינו מחמד עינינו ישי ז"ל** בליל ראש השנה האחרון לחייו התשפ"א.

לק"י ערב ר"ה התשפ"א

לבנינו הבה"ח ישי מועלם הי"ו

בפתחה של השנה הבאה עלינו **לטובה**, הננו לאחל ולברך בפתקא **טבא**.

כבר מגיל קטן מתעלה שנה **בשנה**, מקיים המצוות בשמחה ו**בכוונה**.

מתנהג בסלסול כגבירים **חשובים**, עוסק בתורה כעושה מלאכה במים **רבים**.

מסובב כנסיות ובתי **מדרשים**, שם על לבך דברי שני **תלמודים**.

אוהב לשבת בין חכמים ו**נבונים**, אוהב על כולם רחוקים וקרובים.

יתמלא ה' עליך ברחמים **מרובים**, יאר פניו אליך ולכל **סובבים**.

שנה טובה

אוהבים בלב ונפש

אבא ואמא

אני חושב שהדברים מדברים בעד עצמם.

(ד"א הנהגה זו שהנהגנו בל"ג, היא דבר נפלא ויש בה כמה מעלות טובות כפולות ומוכפלות, ומי שיכול לאמצה יהיה לו לתועלת גדולה - ויהי רצון שיהיה לע"ב הטהורה)

ואם בראש השנה עסקינן לא אוכל עצור במילין בעלותי על **לבבי** זכרון ישי בני ויגדל **כאבי**. ואען זאת אומר: תפילת מוסף של ראש השנה ידועה באיכותה, כמותה ומעלתה. ולכן דורשת הכנה וריכוז רב. ובכן בכל פעם שהייתי נחלש מעט מכוונת התפילה הייתי מסובב את ראשי ומביט על ישי ז"ל (שעמד משמאלי כמעט בתוך ד' אמות) ומיד הייתי מתעורר לבכי וממשיך להתפלל. וזה חזר על עצמו כמה פעמים באותה תפילה.

כי מדי דברי בו

ב י ו ם
ה ק ד ו ש ,
ל"ג בעומר,
במקום של
החסידות
מהשורות
ביותר, נמצאו שם
כלים אלו לרוב,
שצילמו חלק גדול
מן הנעשה באסון
וכו'. ולכן, מחד מאיר אור
העליון של שער הנו"ן דקדושה
ומאיך הפכו רח"ל.

עוד אוסיף מדברי קדשו של הגה"צ הרב צבי מאיר זילברברג שליט"א במכתב ששלח אלינו באלול בשנה זו התשפ"ב,

וזה תורף דבריו: "היות ואני באמצע הדרך אין באפשרות להאריך אבל נראה שרצון אבינו שבשמים לכתוב כמה מילים כיוון שהגעתי להעיר. כלל ישראל ביחד משתתף כל הזמן עם המצב הקשה והנורא של הבחינה של "בקרובי אקדש" אבל רצון אבינו שבשמים שתזכרו כל הזמן

את

שבעה"י עוד מעט משיח צדקינו בא ואז יתגלה לעין כל איך הנשמות הקדושות האלו היו שליחים של כלל ישראל להביא משיח.

אבינו שבשמים בחר נשמות קדושות וטהורות כמו בניכם הקדושים והטהורים ז"ע

להביא תשובה מאהבה לכלל ישראל להכין עצמינו למשיח... ובודאי הנשמות היקרות של בניכם ז"ע מתפללים שם בעולם העליון בהיכל הקדוש והנורא של התנא האלקי רשב"י ז"ע...

המקום ינחם אתכם ויחזק אתכם

בתוך שאר אבלי ציון וירושלים הכו"ח מותך הערצה עמוקה וידידות

צבי מאיר זילברברג.

ומעוד מכתבים ודברים שנאמרו, ממה שהגיע לידינו ועינינו ראו.

עולות מתוכם הרבה הבנות ופעמים הבחינות שונות ומשונות, אך מגין כולם מבצבצות אותן מסקנות.

רואים בעליל גודל מעלתם והוד תפארתם ועל כן הכרת הטוב לנו אליהם במסירות נפשם, על מה שזכו ופעלו במותם.

אם יוכשר בקשתי שטוחה לפני כל מבין ויכול, כל אחד כפי כוחו ממה שחננו כל יכול.

לרצות ולפעול לעילוי נשמתם, כל אחד בדרכו - כל ציבור בכוחם.

יהי רצון שהדברים יהיו לנחת ולעילוי נשמה לבחורים היקרים ישי מועלם ויוסף יהודה לא נפרדו בחייהם ובמותם עלו בסערה השמימה ועלינו השאירו חותם. הם, בכלל מ"ה צדיקים אשר ידועה יראתם

יראנו ה' בשבוע לציון ישוב יחינו ויבנה אפריון.

דברים לזכרו של הבה"ח יוסף יהודה לוי ז"ל מאת אביו הרב משה לוי שליט"א

ללמוד לאחר התפילה, והיה מסתפק במנוחה מועטת בצהרם וממשיך את לימודיו תדיר.

כבוד הזולת: ע"פ גרפולוג שראה את כתב ידו אמר: "הזהירות בכבוד הזולת כפי הניכר מכתב ידו הם מהנדירים שפגשתי בחיי..."

ענווה: ע"פ הגרפולוג שכתב שהוא מהסוג של בודדים בדור... עם כל התמדתו והישגיו הלימודיים, כאשר חבריו היו מבקשים את עזרתו, הסביר להם את הסוגיה, וגם כאשר לא הבינו חזר וחזר שוב, וחבריו מספרים שמעולם לא ראו על פניו ניצנוץ של התנשאות, אלא מתוך ענווה וצניעות.

דרך ארץ: יוסף יהודה ז"ל היה מאוד מנומס ובעל דרך ארץ. אשת המשגיח הרב דוד אלפסי שליט"א בישיבת "אהלי שמואל" - שבה צמח, ספרה שפעם הם ארוחו בביתם את בחורי הישיבה, ובסוף האירוח שאלה את בעלה מי הוא הבחור הזה? המיוחד שמפנה ומארגן את החדר לאחר האירוח...

סדר ונקיון: הייתה לו הקפדה גדולה ביותר לנקיון אישי, נקיון וסדר בבגדים. ובחדר שלו, הקפיד על סדר מופתי, ובכל חפציו באופן תדיר. וכן בסיכומיו הרבים, ערוכים ומסודרים בקלסרים להפליא. חבריו תמיד בקשו אותם בהשאלה, וכן רבנים היו מבקשים לעיין בהם, ולצלם אותם.

הכרת הטוב: חפשנו איך להיטיב אתו, מפני שהיה מודה על כל דבר קטן כל כך הרבה, אפילו ברגעיו האחרונים: בימי השבעה, הגיע אלינו חייל שהיה שם ברגעים הקשים, וסיפר בדמעה שכשהוא חלץ אותו והשכיב אותו על האלונקה, יוסף יהודה אמר לו תודה רבה שחילצת אותי. **מצמרר...** על מה הוא חשב ברגעיו האחרונים, להכיר טובה, ולתת לשני הרגשה טובה. בחור חדור ביראת שמים, מדות נאצלות, שקדן באופן נדיר וכשרוני, אין ספק שהיה עתיד לגדלות, תודה לבורא עולם, על שושנה נפלאה שהייתה בביתנו במשך 17 שנה שהסבה לנו רק נחת.

יהי רצון שיישובנו לא יראה עוד שום צער, לא עוד הורים שכולים, ולא עוד ח"ו יתומים או אלמנות. ששון ושמחה במקומנו, אהבה ואחוה, ונזכה במהרה לגאולה השלימה, ולבניין ביהמ"ק ויתגלה כבוד מלכותו בעולם, אמן.

א', הקפיד מאד על נטילה סמוך למיטה, עד יומו האחרון. כל מצווה שלמד לעשות לא עזב אותה. מכיתה א' למדנו איתו על כספי מעשר, ומאז כל שקל שקיבל שם 10 אגורות בקופת צדקה.

עמל התורה: בכל שנות לימודיו בת"ת ובישיבה הקטנה, השקיע בכל יכולתו להגיע להישגים גבוהים במיוחד, וכל הרבנים באספות הורים רק שבחו והללו אותו. אף פעם לא היה מה להעיר לו, כאשר כל המבחנים שלו היו 100 וכמעט אף פעם לא הראה לנו אותם. וכך המשיך את הצלחתו הלימודית בישיבה, עד יומו האחרון. ראש הישיבה הרב אבנר עמיר שליט"א סיפר שהוא שאל את התלמידים האם ראייתם את יוסף יהודה מדבר בדברי חולין באמצע הסדר?? האם ראייתם אותו פעם עומד בחוץ ומדבר באמצע הסדר?? לא! - הייתה התשובה. גם בבין הזמנים לאחר תפילת שחרית, שב הביתה רק לאחר לימוד של כמה שעות.

מידות: כאשר היה בכתה ח' היה אחראי ללמד את הכתה שתי הלכות לשון הרע, וכך המשיך בכל יום עד ימיו האחרונים, ומעולם לא שמענו שהוא מדבר על משהו, לא שמענו אותו מתלונן על משהו, או כועס על משהו, או מקפיד על משהו, תמיד שמח לעזור לכולם, לחבריו בישיבה, ולאחיותיו - בזמן ההפסקות. חי בשלווה ובנעימות, כמו שחבריו ספרו שתמיד היה נעים בקרבתו, כמעט לא נראה כועס, הקפיד מאוד על שמירת העניים כפי שמעידות השכנות ואף הנכדות שנמצאות תדיר בבית. אף פעם לא סרב לבקשותינו, תמיד בצע בשמחה, מלבד פעם שרצינו להנפיק עבורו תעודת זהות בקניון - הוא סרב בתוקף ואמר: "אני לא נכנס לקניון..."

ניצול הזמן: בכל שנותיו בת"ת ובישיבה לא היו לו כמעט איחורים וחסורים, בישיבה תמיד בתפילות ובסדרים הגיע לפני הזמן והלך אחרי שכולם הלכו, בסיום לימודיו בערב לא היה חוזר הביתה אלא היה ממשיך לביהכ"נ "היכל משה" וממשיך ללמוד יום יום, כפי שמעידים אברכים שלומדים שם, שהיה לומד בהתמדה עצומה. ובתום לימודיו בלילה היה חוזר ומדליק מוזיקה, ושואל מה אפשר לעזור בבית...? בלילי שבת היה ממחר לסיים את הסעודה ע"מ ללכת ללמוד, ולרוב היה קם בנץ ע"מ להמשיך

לקראת יום האזכרה של יוסף יהודה ז"ל שיערך א"ה ביום י"ח אייר, נאמר כמה קוים לדמותו.

זכר אזכרתו עוד

יוסף יהודה ז"ל נמשך לרוחניות מקטנותו. בגיל שנה ושמונה

חודשים לקחתי אותו לבינת הכנסת ושאלי

אותו אם הוא

רוצה לראות ספר תורה.

הוא נענע בראשו בהתלהבות

ואמר: אני שמח, אני שמח (עוד

לא ידע לדבר כ"כ) וכאשר פתחתי את היכל, הוא חיבק את הספר ונישקו ולא מיהר לעזוב. מאז שהיה בגן הגיע איתי כמעט לכל התפילות ותמיד ביקש שאקח אותו בימות החול ובשבת. ואע"פ שהיה נרדם בתפילות הארוכות, תמיד ביקש לבוא שוב, ומאז לא איחר ולא פספס אף תפילה. מכיתה

ת.ג.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת ישי מועלם ז"ל בן ליאור מאיר וסמדר יבלטו"א לעילוי נשמת יוסף יהודה לוי ז"ל בן משה ורינה יקוט יבלטו"א

עוד ליבנו רוטט ותאחזנו צמרמורת ורעד, כד מטינא לאדכורי האי לג' בעומר קדישא דאשקתד, שבו כבודו מלא עולם, הוריד חושך ועלטה לעולם, ונתנו בו תוקף בקדושת היום לנורא ואיום, ומעידנא דרעווא וחדוותא בהילולא דבר יוחאי שבעבורו נאמר נעשה אדם, והנפך כבין רגע לאבל יגון ואנחה המשברת גופו של אדם, כאשר ממקום קבורתו דרבן שמעון אשר ממנו כל עם ישראל שואב את קדושת ושמחת היום באתרא קדישא דמירון, עלו ממנו בסערה חמשה וארבעים קדושי עליון, ומתוכם צעירי הצאן הני תרי צנתרי דדהבא בהה"ח יוסף יהודה לוי זצ"ל והבה"ח ישי מועלם זצ"ל מבחירי ישיבתנו הקדושה "אהלי שמואל". זכותם תגן עלינו אכי"ל.

והנה מצאנו בחז"ל כעין אבל וצער זה ויתרה ממנו, ואף בזמן ובימים אלו דימי ספירת העומר, דמבואר בחז"ל [במות ס"ב] דנוהגים אנו אבילות בימים אלו על פטירתם של עשרים וארבע אלף תלמידי רבי עקיבא, שנפטרו כולם בימים אלו מפסח ועד עצרת, ועיי"ש דא"ר חמא בר אבא ואיתמא רבי חייה בר אבין א"ר נחמן דמתו במיתת אסכרה, שהיא מיתת חנק ה"י.

ולמותר לציין דאין לנו עסק בטמירא דטמירין ובחשבוננו של עולם, אך להפיק לקח ולהפיח נפש כל חי באנו, במיוחד בעידנא דגלותא דידן שרבו עלינו גזירות קשות שאינן נותנות מנוח ה' ירחם.

ובאמת יש להבין ולהתבונן בכוחות הנפש שמצאנו לרבי עקיבא, אשר אך החל ללמוד תורה רק בגיל ארבעים, כאשר בגיל זה אנשים אחרים היו מתייאשים ולא מנסים לצאת לדרך חדשה, ואף אם היו מנסים, בודאי לא היו אפילו שואפים להפוך את עורם מבן כפר רועה צאן, לגדול ראשי הישיבות עם עשרות אלפי תלמידים, כפי שייש רבי עקיבא, אולם לא די בכך ובזאת לא הסתיימו כל התלאות, אלא הנה לפתע עובר עליו מאורע נורא, ובתוך שלושים ושלוש יום בלבד כל עשרים וארבע אלף תלמידיו מהראשון ועד האחרון נפטרים במיתה קשה ומשונה... ולמול עיניו כל מפעליו ירדו לטמיון, כאשר כל אחד אחר, שהיה עובר את כל התלאות הללו ולמול עיניו היה קורס כל מפעלו, בודאי היה נשבר ומתמוטט ונופל למראה שחורה... אולם רבי עקיבא לא מיניה ולא מקצתיה, אלא מיד הוא יוצא לדרום, ותר אחר תלמידים חדשים חמישה במנינם, ומקים שוב עולה של תורה...

ואנו תוהים עומדים ומשתוממים מהיכן שאב רבי עקיבא את הכוחות ותעצומות נפש המופלאים הללו להתחיל שוב הכל מהתחלה?

אך בטרם נמצא תשובה לכך, אקדים בעוד מקורות המאפיינים את דמותו של רבי עקיבא המובאים בחז"ל ונחזה שבכולם ישנו קו אחיד של רבי עקיבא היו כוחות מיוחדים ועילאים שגם ברגעים קשים שבהם כולם בבכי ממררים, הוא מצליח לחייך ולהעלות שחוק בפנים.

דהנה במסכת מכות [נד'] מובאים שני מעשים, הראשון "שהיה רבן גמליאל ראב"ע רבי יהושע ורבי עקיבא מהלכים בדרך ושמעו ממרחק גדול את אנשי רומי צהלים ושמחים, והתחילו כולם לבכות למעט רבי עקיבא שהיה משחק, וכששאלוהו היאך הוא משחק והלא בגלות וחושך אנו נמצאים כאשר כל הכושיים הממרים פי ה' ועובדי עבודה זרה יושבים בהשקט ובטח וצהלים ושמחים, ואנו בני ה' בגלות ו"בית הדם רגלינו אלקינו שרוף באש" ולא נבכה? והשיב להם רבי עקיבא שאדברה בדיוק זוהי הסיבה שהוא מצחק, דאם לעוברי רצון ה' כך נותן הבורא, אנו שעושים רצונו על אחת כמה וכמה ששכרנו יא כפכל כפלים.

והמעשה השני מספרת הגמרא שם, ששוב פעם היו עולין לירושלים, וכשהגיעו להר הבית ראו - שועל שיצא מבית קדש הקדשים, התחילו כולם לבכות למעט רבי עקיבא שהיה מצחק, וכשתמהו על הנהגתו דהלא על מקום שכתוב בתוה"ק שאפ"ל זר שאינו כהן אם יתקרב לשם דינו למיתה, יתדרדר עד כדי שעתה שועלים מהלכים בו... וכי זה לא מעורר בכיה? ושוב ענה להם רבי עקיבא שאדברה זוהי בדיוק הסיבה שהוא מצחק דכיון דאנו רואים שמתקיימת נבואתו של אוריה, ששועלים ילכו בו, בידוע שגם תתקיים נבואתו של זכריה שיבנה ביהמ"ק במהרה...

ובמבט קל מהמשא ומתן שהיה ביניהם אף אפשר לראות היאך כ"א פירש לעצמו את מה שהוא ראה, והיאך זה השפיע עליו, דהנה בשלושת המעשים הנ"ל רואים להדיא שהני תנאי חברי דרבי עקיבא ראו והתמקדו רק במה אשר לפניהם הן בכך שעובדי ע"ז שמחים וצהלים, והן בכך ששועל יוצא מבית קדש הקדשים, והן בכך שרבינו הגדול רבי אליעזר שרוי בצער, וברור שאם רק על כך נסתכל הצער והבכי מתעורר מאיליו כפי שאף ארע להם, אך בתשובת רבי עקיבא אליהם נראה להדיא שהוא לא רק הביט במה שלפניו, אלא הוא הביט בכל מאורע באופן כוללני וחיפש בו את נקודות האור שבו, ובה הוא התמקד, וזה מה שגרם לשינוי בהשפעה על תגובותיו. וכפי שענה להם הן בכך שאם כך לעוברי רצון ק"ו לנו עושי רצונו יהיה יותר טוב, והן בכך שאם נבואת אוריה מתקיימת בודאי גם נבואת זכריה תתקיים ויבנה ביהמ"ק במהרה, והן בזה שהן נכון שרבי אליעזר בצער, אבל גם מראה ששכרו שמור לעוה"ב.

וכמו"כ מובא בסנהדרין [ק"א] שחלה רבי אליעזר ונטה ליפטר מן העולם, ובאו תלמידיו לבקרו, וא"ל "חמה עזה יש בעולם", התחילו כולם לבכות למעט רבי עקיבא שהיה משחק, וכשתמהו על מעשיו דהרי "ספר תורה שרוי בצער" ואיך שייך לא לבכות? וכאן שוב ענה להם רבי עקיבא שאדברה יש מכאן גם מקום לשמחה, כן שעד עכשיו שראה כ"כ הרבה ניסים ונפלאות בבית רבי, בכך שאין יינו של רבי מחמיץ, ואין פשתנו מתקלקל, ואין שמנו מבאיש וכו', חשש שמא קיבל את עולמו בחייו,

והיינו שרבי עקיבא לימד אותנו כאן חינוך מאלף על החיים והיאך מכל דבר שיפריע לאדם ובכל סדר גודל שיהיה, אם אך ירצה, יוכל להביט בנקודות האור שבו וממנו ישאב כח להמשיך לעבוד את ה' אלוקינו בשמחה וביתר שאת.

ונראה שתכונה יפה ומעין זו, היית לשינוי תלמידו כבינו זצ"ל הן לשי מועלם זצ"ל שכולם מכירים את משפטו השגור בפיו שעיקר האמונה שמחה, ועיקר השמחה אמונה, ומעשים שבכל יום שהיו כל מיני

דברים שקוראים לכל אחד מאיתנו ויש מהם שגורמים לאדם לשינוי רוחו ופעמים אף לתסכול וכעס, אולם אצלו תמידין כסדרן זה רק גרם לחיך יותר רחב וכפי שעולה תמונת דמותו בזיכרונו, שחלק מהתוויה פנים של ישי - היה החיך הנסוך על פניו, וזכורני שפעם ניגש אלי בחור שאטפל בשני בחורים אחרים שהיה ביניהם ויכוח מסויים שהוביל לנתק בחברתם, וטרם ניגשתי, פנה אלי ישי זצ"ל ואמר לי כך "הרב אני אמרתי להם שלא ידברו אחד עם השני כי אני רוצה שיהיה לי יום או יומיים ובכך אוכל להזכיר לכל אחד כמה השני הוא טוב ומיוחד..." והיינו כפשוטו שיוכלו להביט בנקודות האור וממנה יושפעו לטובה.

ואף אצל יוסף יהודה זצ"ל ראינו תכונה זו שאף האצילה על פניו רוגע ושלווה תמידין כסדרן, ואנקוט במעשה שלא מש מזכרונו שבו ממש התפעלתי ממנו, אשר ארע באחת משבתות הגדולות שבהם כל בני הישיבה כולל אלו שגרים מחוץ לרכסים שוהים בישיבה, וזה בד"כ קורה "בשבת חזרות" על מבחן מסכם בעיון שנלמד במשך כמה שבועות... ופעם אחת מספר דקות לפני כניסת שבת, ניגש אלי אחד הבחורים ואמר לי כך "הרב יודע מה קרה ליוסף יהודה !!! בחור פלוני שגר מחוץ לרכסים לקח לו את המחברת סיכום שלו בעיון, ושכח אותה בבית..." [ולמי שאינו יודע, מחברותיו של יוסף יהודה, היו המחברות בה"א הידיעה לכל בני השיעור בכל התחומים]. כמוכן שמיד נחרדתי מהצער שיש לו בכך, ומה יעשה כל השבת בלי המחברת!?. ושלחתי לקרוא לו אלי, וכשהגיע, תמהתי כשראיתיו עם חצי חיך בצידו הימני... ופתחתי לעברו "אוי ווי מה תעשה?" - והוא מיד השיב לי "אין לי מה לעשות כ"כ" אבל אשתדל לחזור על כל מה שאוכל מתוך הגמ' ומצילומים של אחרים שיש להם ממני, ובמוצ"ש ויום ראשון בבוקר אתאמץ קצת יותר ומקווה שאצליח..." אינני יודע לבטאות במילים היאך התפעלתי ממעשה זה באותם רגעים... למביני עניין מה הם המבחנים הללו בישיבה"ק... וכמה כל אחד אחר היה מתוסכל ואולי אפילו מתייאש ומביע כעס על אותו אחד שבעטיו ורשלנותו אין לו את מחברת סיכומי... ואילו אצל יוסף יהודה זצ"ל לא מיניה ולא מקצתיה, כי לראות ולהתמקד בנקודות האור ולראות את הטוב הם שינוי בעצם החיים ונוסכות כוחות ל"עבדו את ה' בשמחה" וחיים טובים ומאושרים. עד ביאת גואל ב"ב"א. יהי זכרם ברוך.

נד להטיר אמה ברה מטמאת עבודה זרה / ציה אליה וספרה שבעה שבועות לספירה / שירו לאל בשירה ברכו על הספירה (פיט לימי הספירה ליהודי מרוקו)

א. דעה משונה ותשובתה בצידה בקרב החוקרים ישנה דעה מענינת (מובא בספר זכר יהוסף וכן בעין חנוך על המדרש) שכל תלמידי ר"ע למחרת הפסח הלכו להתייצב במערכות מלחמת בר כוכבא מול הרומאים, וכולם מתו מות גבורים על שדה הקטל, ואחר שנפלו במלחמה נחלו היהודים נצחון, והנצחון היה בל"ג בעומר.

ולכן אבלים אנו על מותם לפני ל"ג בעומר, ובל"ג שמחים על הנצחון, והילולא היינו יום חג שמרבים בו אור, ומדליקים נרות כמו שכתוב (איוב) 'בהלו נרו' ועוד לשונות דומים בכתובים, וכדא"ל בגיטין נז שעשו הילולא וחיניגין כשנצחו בטור מלכא והיינו שהדליקו נרות, וזה מה שעשו בל"ג בעומר.

ומה שזה נקרא הילולא דרשב"י, כי כשגברו הרומאים (או הציונים...) אסרו לקיים את הילולא ורשב"י הסתכן לבדו וקיים את ההילולא ולכן זה נקרא הילולא דרשב"י על אף שהוא לא מת בל"ג.

ויש להן סימוכין מאגרת רבי שרירא גאון "הווי שמדא לתלמידי ר"ע", ו"שמדא" לטענת חוקרים אלו זו מלחמה.

ויש להשיב להם כדלהלן:

א, שמדא זה גזירות שמד. ב, באגרת רבי שרירא גאון הנוסח הצרפתי שהוא הנוסח המקורי, לא כתוב שמדא. ג, רב האי גאון שהוא בנו של ר"ש גאון כ' שהם מתו באסכרה (כמ"ש בגמ'). ד, ביבמות ס"ב א"ל שרשב"י למד אצל ר"ע רק אחרי מות אלפי תלמידיו, והוא למד אצלו י"ג שנה (ויק"ד כא, ח) והנה ר"ע נהרג בתקופת מרד בר כוכבא (מקור?). וא"כ תלמידי ר"ע מתו לכה"פ י"ג שנה קודם והלא המלחמה לא היתה לאורך כל התקופה הזו! ועוד, שיש בכתובות סג שלר"ע היו 24 אלף תלמידים בהיותו בן ששים וארבע (מאז שהלך ללמוד בגיל 40), וא"כ מגיל 64 עד גיל 120 שאז נפטר במרד ב"כ לא היו לו עוד תלמידים??

יש עוד מה להאריך בזה, ובפרט שהאר"י הק' זיע"א כתב מפורש שזה זמן שמחתו של רשב"י "ובבוא ל"ג בעומר אז נתגלה שם פלוני ואז פסקו מלמות ואז סמך ר"ע תלמידים

תוכן:

א. דעה משונה ותשובתה בצידה. ב. סימן פורים ל"ג בעומר. ג. שייכויות בין פורים לל"ג בעומר. ד. שיר קצר. ה. שבחי הזהר. ו. הרמב"ם והזהר. ז. תגובות ותשובות למאמר לל"ג בעומר מאשתקד

מסאטמער שליט"א (חתנו של האדמו"ר ר' משה יהושע מויזניץ זצ"ל). ויש לו אח גם אדמו"ר.

על אגרות השניות כתוב 'ויקראו סופרי המלך בחודש השלישי הוא חודש סיון בשלשה ועשרים בו, והוא שבעים יום אחרי כתיבת האגרות הראשונות. והאבן עזרא ועוד, מפרשים, מדוע לקח כ"כ הרבה זמן בין אגרות אלו לאלו, ומבארים שכיון שאגרות אלו סותרות את אלו, היה נצרך שאותם שליחים יביאו את האגרות השניות כדי שהאנשים יאמינו שזה לא מזויף. ומלכות אחשוורוש היתה מהודו ועד כוש ולכן נצרך זמן רב להגיע לכל מקומות. ועד ששבו כולם עברו שבעים יום.

לפי"ז עולה שהאגרות הראשונות יצאו ב"ג ניסן והגיעו למקום הרחוק ביותר אחר 35 יום וביום הזה החלו הרצים לחזור ושוב 35 יום הדרך חזור ואז יצאו השניות, והיום 35 הוא י"ח באייר, וא"כ אז התחילה התנוצצות הגאולה של פורים וזה הקשר בין ל"ג בעומר לפורים. יפה. (המבשר תורני תשע"ג).

ד. שיר קצר

הרב ברוך אברהם טולידאנו דיין ומו"צ במקנס (בעל מחבר הספר הלכה ברינה, שהוא שיר על כל סימן מהשו"ע) ועל סימן תכח שהוא סימנים על קביעת המועדים כתב: "יום יהיה פורים תהיה בו הילולה, וסימן פלג אלה-ים עשה לה".

ה. שבחי הזהר

בס' מורה באצבע לחיד"א (רכג) כ' ללמוד בליל בעומר שבחי רשב"י המפוזרים בזהר ואדרא זוטא והוא מנהג יפה. והבן איש חי כתב ספר הילולא רבא ובו הרבה ממאמרי הזהר. וע"כ נכתוב כמה נקודות על הזהר. ולכאורה ה"ה מאמרי רשב"י הפזורים בש"ס.

יש בזהר לשון מצויה 'תא חזי' ובגמ' הלשון הוא 'תא שמע' וביאר בספר

אחרים וכו' ע"ש. וכן בחיד"א בשו"ת טוב עין סימן יח 'ביום ל"ג בעומר התחיל ר"ע לשנות לרשב"י.

כך שהמחקר הזה מקומו בספק גדול.

ב. סימן פורים ל"ג בעומר

שו"ע תכח סעיף א' לעולם ביום שיהיה פורים יהיה ל"ג בעומר וסימן פל"ג. ובטור מובא הסימן: פל"ג ח"י. והכוונה של"ג בעומר שחל ג' חודשים אחר פורים יהיה באותו היום בשבוע.

בספר מועד לכל חי כתב הגר"ח פלאגי "דורשי רשומות רמזו לגשמים ביום פורים בפסוק פלג אלקים מלא מים, שכשיהיו גשמים ביום ל"ג בעומר יהיו גשמים בפורים". וא"כ הגשם בל"ג בעומר הוא סימן לגשם בפורים הבא, אבל היום שחל בו פורים הוא היום שיחול בו ל"ג בעומר הבא. וזה פלג חי. וא"כ פלג אלקים מלא מים הוא סימן אחר כי זה ל"ג בעומר שקדם לפורים.

ומבאר גם בהמשך הפסוק "תכין דגנם ותירושם רבו" כי פורים הוא זמן שמרבים בו בצדקה של דגן ותירוש לעניים, וע"כ גשם הוא סימן רע בו כי אז קשה להלך ולחלק הצדקה, ולכן ראוי להתפלל שלא ירד גשם בפורים.

ואולי נוסיף שגם בל"ג בעומר ראוי להתפלל שלא ירד גשם כדי שלא תכבה מדורת התשב"ד.

אמנם בשיבלי הלקט (הגהה בסוף אות קצט) כתב וז"ל: פלג אלקים מלא מים, נוטריקון של פלג, הפ' פורים הל"ג ר"ל ל"ג בעומר, שיבוא גשם בשניהם הוא סימן שובע ע"כ.

ג. שייכויות בין פורים לל"ג בעומר בתיקו"ז כתוב שפורים כיפורים, ול"ג בעומר הוא כע"ז, כי רשב"י אמר שהוא יכול לפטור את כל העולם מן הדין והוא יום כפרת עוונות כמו כיפורים. כה אמר מהר"א

אגרא דפרקי לבני יששכר סי' שכה, שבש"ס הדברים מכוסים (לכאי כוונתו שהנסתרות בגמ' מכוסים) ולכן צריך לשמוע ולהבין, אבל בזהר הם גלויים רק צריך להביט ולראות.

ו. הרמב"ם והזהר

ידוע שהרמב"ם לא ראה את הזהר אבל יש לשונות רבים ברמב"ם שאין להם מקור אחר מלבד הזה"ק.

דוגמאות: הרמב"ם בהל' דעות כתב כל הכועס כאילו עובד ע"ז, ומהר"ץ חיות שבת קה: מקשה על הרמב"ם מנין לו לשון זו הרי בגמ' כתוב המשבר כלים בחמתו ולא כל הכועס. אבל אכן כך נמצא בזה"ק בראשית כז: ובקרח קעט. ובפנחס ללד: לשון זו.

בהל' ע"ז פ"ו ה"ב, כ' הרמב"ם כיצד מעשה הידעוני מניח עצם עוף ששמו ידוע וברש"י סנהדרין סה. כתב חיה אחת ששמה ידוע וכן עה"ת, ומנין לו לרמב"ם שזה עוף. אכן בזה"ק ריש פרשת בלק קפד: "מאי שמיא דההוא צפור, ידוע".

עוד דוגמאות רבות יש שהרמב"ם כתב דבר שהמקור היחיד בזהר.

האין זה מתוק מדבש??

ז. תגובות ותשובות למאמר לל"ג בעומר מאשתקד

תגובות מבוגר ישיבת כנ"ח (הישנה) שכני מנוער הגאון שיל"ה ממוד"ע, על המאמר לל"ג בעומר תשפ"א, והתשובות בסופם.

בראש המאמר מופיע השיר "בר יוחאי שלמה משנתך / מורים ההלכה כמותך / אשרי איש שזכה לראותך / ואשרי אוכלים מלחמך" בשם הבן איש חי.

תגובה: שיר זה לא חובר ע"י מרן הבן איש חי, רק נדפס בספר שיצא לאור על ידו. והלא שם המחבר חקוק בראשי החרוזים - שמעון. השיר שכן חיבר הבן איש חי הוא השיר המפורסם ואמרתם כה לחי ולא סתם איזה "יהודי ספרדי חיברו" כנאמר במאמר החשוב.

במאמר נכתב: שכנזים נוהגים שלא להסתפר בכל שנה רק ביום ל"ג בעומר אחר נץ החמה

תגובה: לא: בנץ החמה - זו לא ה"א הידיעה, אלא ה"א הפועל, כמו "התנוצצות החמה". ועוד, זה לא

המצדיקה פרישה מן האשה - לכבוד השכינה.

רמז ה-85

חז"ל גילו רמז טמיר במספר 85. בשירת האזינו שאמר משה, מתחילת 'האזינו השמים', ועד שמוזכר השם 'כי שם ה' אקרא' - ישנם 85 אותיות. משה היה צריך לקדש את פיו ב-85 אותיות לפני שיזכיר את השם. כך הוא כבוד שכינה. [תרגום היונת, האזינו].

כששלח הקב"ה את משה לדבר אצל פרעה, טען משה 'לא איש דברים אנכי כי כבד פה אנכי' - אין זה כבוד לשכינה שאדבר בשמו של ה' ואהגה את שמו, מאחר ואני כבד פה - 85. על זה השיבו ה' - 'מי שם פה לאדם', אתה תוכל להגות ולדבר את ה'.

כראוי וכנכון.

וביותר - פרשת 'ובנחה יאמר' שבה למדנו לעיל איסור פרישה מן האשה מחשש למיעוט כבוד השכינה - יש בה 85 אותיות בדיוק, ופרשה זו נחשבת כ'חומש' בפני עצמו, עד כדי שהגמ' בשבת [כתבי הקודש] לומדת מכאן שמותר להציל ספר תורה מן הדליקה בשבת - בתנאי שנשתיירו בו 85 אותיות.

מרים ואהרן דיברו במשה על שלכאורה פגם בכבוד השכינה בפרישתו מן האשה, והתשובה לטענתם היא - 'פה אל פה אדבר בו', והיכן ראינו שהסכימה דעת המקום עם פרישה זו - ואתה פה עמוד עמדי. 85.

ב. שכינה על עצים ואבנים - טד.

'להיות לך לאלוקים ולזרעך אחריו' - בזמן שזרעך אחריו, שכינה שורה. אין זרעך אחריו - על מי שורה, על עצים ואבנים. צריך הבנה. מה שייך שכינה על עצים ואבנים.

יש לומר על פי המהרש"א.

כל יהודי יכול להיות מרכבה לשכינה. כשהולך היהודי בדרך התורה שורה עליו השכינה. וזהו 'בזמן שזרעך אחריו' - הילדים ממשיכים בדרך ה' - שורה גם עליהם השכינה.

על הלויים, שהיו עשרים ושנים אלף שרתה שכינה, כי השכינה שורה רק אם יש שני רבבות ושני אלפים, אך לא שרתה שכינה על שאר ישראל, כי הם חטאו והלויים לא.

אך לויים אלו היו גם כפשוטו ממש מרכבה לשכינה. שהרי הם הרכיבו

על עצמם ונשאו את משא המשכן וכליו הקדושים. הרי לך לויים שהם המרכבה של כלי השכינה. [עד כאן מהרש"א על המקום].

נמצאו שני דינים בשריית שכינה. ועשו לי מקדש, ושכנתי בתוכם - בתוך כל אחד מהם. הרי לך, א. שכינה על המקדש עצמו, על הקירות והבנין והכלים. ו-ב. שכינה על האדם, על היהודי עצמו.

כשחרב הבית - שפך חמתו על עצים ואבנים - על המקדש וכליו, אך לא על היהודי עצמו.

וכך - כשאין זרעך אחריו חלילה, אמנם אין שכינה שרויה עליהם, על האדם, אך עדיין שורה היא על בתי מקדש מעט, על עצים ואבנים!

מנהג ה"שכנזים" (יש לך משהו נגד האות ה"א?!) - אלא הספרדים. דעת המחבר ס' תצג סעי' ב' ודלא כהרמ"א. משום מה, יש שכנזים שאימצו את המנהג הספרדי, ולא ידעתי למה... ובשנים קדמוניות יודעני בבירור שאף ערכו חתונות עד ר"ח אייר. (ובח"ל עד השנים האחרונות, ויתכן שגם בזמננו).

במאמר מובא: שהגר"ח קניבסקי החל להסתפר בל"ג בעומר ובאמצע שקעה החמה והסתפק אם יכול להמשיך עד שהתיר לו החזו"א.

תגובה: מי שהתחיל להסתפר ושקעה עליו החמה - לא צריך להיות חזו"א כדי לפסוק שמותר לו לסיים, ולא רק בספירת העומר, אלא גם בשבוע שחל בו ט' באב! ואף מי שהסתפר ושמע שמת לו מת - ימשיך (וזו הלכה מפורשת בשו"ע י"ד ס' ש"צ סעי' ב' - וכ"ש וכ"ש ה"ל). ההיכי תימצא היחידה שחייב להפסיק - זה מי שמסתפר ושקעה עליו חמת שבת או חג...

במאמר כתוב שיש מנהג חסידים לשיר בר יוחאי בשבת לפני ל"ג בעומר וספרדים בכל שבת.

תגובה: בר יוחאי בליל שבת - כמדומה שכתבתי לך בעבר, שיש מקהילות החסידים ששרים בכל ליל שבת בשבתו "בר יוחאי" (אחרי התפילה).

במאמר מובא העניין אם אפשר לומר למנצח בל"ג בעומר ומובא בשם יד אהרן על אמירת נחם בל"ג בעומר, שרק בקבר רשב"י יש קפידא, וכך נהג ר"ש דבליצקי, אך כותב המאמר

מד"ק מהמג"א שלא הגביל זאת למירון, ועוד מובא במאמר מהסידור עמודי שמים ליעב"ץ שא"א למנצח.

תגובה: מיהו זה "יד אהרן" המצוטט? לכאורה זה צ"ל לר"א אלפאנדרי - אבל לא מצאתי אצלו זכר לזה. (גם לא בקו"א בסוף ח"ב).

ומה שהביא באריכות מסידור "עמודי שמים" ליעב"ץ - לא ידעתי מי לחש לו זאת ומנין העתיק בכלי שלישי ורביעי - כי לא מצאתי זכר לזה לא בסידור "עמודי שמים" - הסידור המקורי שהו"ל היעב"ץ, ואף לא בסידור "בית יעקב" - שנסרכו אליו הוספות ממקורות רבים (ושכננו מנוער) רש"י וינפלד, הו"ל סידור זה, עם הבחנה ברורה של כל ההוספות ומקורן). אדרבה, שם מנה הימים שלא אומרים למנצח - ולא מנה ל"ג בעומר עמהם. ופלא לד"ק במג"א שלא היה זה במירון, והלא ציין המג"א מקור המעשה ב"כוונות" ושם להדיא נאמר שהיה זה במירון!!!

אמנם החילוק הזה של ר"ש דבליצקי - נאה לו לפי דרכו הייחודית - שהוא עצמו היה מודע לייחודיותה - ועל כן הדגיש בתחילת ספר מנהגיו (זרח השמש) שלא כל הדברים הם פסיקה כללית, אלא מה שראה נכון לנהוג לעצמו.

אבל מכאן ועד... נו, נו...

אבל התמיהה הזועקת ביותר - איך אפשר בכלל להשוות בין תפילת "נחם" שכל כולה נהי ובכי, קינה וזעקה - על חללי בת עמי, על

שריפת בית אלוקינו, על חורבנה האיום והנורא של ירושלים - ולהסיק ממנה על אמירת "למנצח?!"

התשובות דלהלן נשלחו למגיב החשוב:

א. כה לחי על הבן איש חי, בכמה מקומות ובמות חשובות נכתב כי מחבר הפיוט בר יוחאי שלמה משנתן הוא הבן איש חי ונראה שממה שהר"ת שמעון אינו סתירה דרצה לרמוז שהפיוט חובר על רבי שמעון ואפשר שכת"ר צודק והם טעו.

ב. הנץ שמנץ כלך לך אצל ענינים מהותיים יותר. שיגרא דלישנא בכל ספרי הפוסקים לכתוב בנץ ולא בהנץ וגם אם המשמעות היא התנוצצות החמה אפשר להשתמש במילה נץ במובן של התנוצצות ולא צריך את הה'. וראה בספר הקנה שכתב ז"ל "וראה בני כי קריאת הוותיקין מעט קודם הנץ החמה קרוב הדבר להנץ החמה ומיד בנץ החמה היו סומכין גאולה" וכו' (ומי שכתב שכנזים כותב נץ). ודי בהערה זו.

ג. עיין שוב בשו"ע ותמצא שכתב שעד יום ל"ד בבוקר אין להסתפר והרמ"א חולק עליו ומביא שמנהג שכנזים להסתפר ביום ל"ג, אך המנהג בחו"ל של שכנזים היה מר"ח אייר ואף הרב ברנדייס שליט"א התחתן בזו"ר בר"ח אייר וכן נהגו בארץ קצת מיוצאי גרמניה שוויץ וכדו' בארץ נהוג זה רבות בשנים

כמנהג המובא בשו"ע שמתחילת הספירה עד ל"ג ויש שנוהגים גם אחרי ל"ג.

ד. מי לנו גדול מראש קהילות יעקב שכן הסתפק וכנראה שכן צריך חזו"א אפשר שסברתו לחלק בין זה לבין הלכות אבלות שבימי העומר אחרי שהימים אסורים בתספורת מעשה התספורת אסור ולכן המספר עובר באיסור משא"כ באל שאסור שיהיה מסופר ואחרי שהסתפר חצי בהיתר התירו לו להמשיך והחזו"א פסק לו שגם לענין הספירה זה כך.

ה. אכן זה אלפאנדרי ונמצא שם בהגהותיו על השו"ע סימן תצ"ג (הציין סימן קל"א טעוה) "עיו"ש ותרו"ץ ותרו"ן ולהשלמת ההבנה עיין בברכי יוסף ומאהבת הקיצור קיצרתי ואפשר שהיה צריך להאריך.

ו. היעב"ץ נמצא בהוצאת השכן הנזכר בהוספות מכת"י והוא המשך בין נחם ללמנצח והדבר לא כ"כ תמוה כיון שעם כל הצער בנוסח הנחם הרי שסוכ"ס הוא מדבר על נחמה משא"כ למנצח שמדבר על יום צרה ואינו עולה בקנה אחד עם יום שמחתו של רשב"י,

ז. הדיוק מהמג"א לא שזה לא היה במירון אלא שהמג"א שמביא א"ז בסתמא ודאי לא מתכוון למקום אלא ליום.

ש. לומר ולהערתו המחכימות ותודה ששם עינו הבדולח על דברי